

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

FARZ KI JAGAH KOI CHEEZ NAHI LE SAKTI

*As-Salāmu 'Alaykum wa RaḥmatuLlāhi wa Barakātuh.
A'ūdhu biLlāhi Minash-shayṭāni r-raḥīm. BismiLlāhi r-Raḥmāni r-Raḥīm.
Wa ṣ-Salātu wa s-Salāmu 'alā Rasūlinā Muḥammadin Sayyidi l-Anwālina wa l-Akhirin.
Madad yā RasūlAllāh, Madad yā Sādātī Aṣḥābi RasūlilLāh, Madad yā Mashāyikhinā,
Dastūr Mawlana Sheikh Abdullāh al-Fā'iz ad-Dāghistāni, Sheikh Muḥammad Nāẓim
al-Ḥaqqāni. Madad. Tarīqatunā aṣ-Ṣuḥbah wa l-Khayru fi l-Jam'iyyah.*

A'ūdhu biLlāhi mina sh-shayṭāni r-raḥīm. Bismi Llāhi r-Raḥmāni r-Raḥīm,

وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكُعُوا مَعَ الرَّاٰكِعِيْنَ

(Qur'aan 02:43). 'Wa 'Aqīmū Aṣ-Ṣalāata Wa 'Ātū Az-Zakāata Wa Arka'ū Ma'a Ar-Rāki'ina', 'Namaaz qayam karo, zakaat diya karo aur rukoo karne waalo ke saath rukoo karo [ibaadat aur itaat mein].' Sadaqa Llāhu l-'Azīm.

Namaaz, jaisa ke Allah 'Azza wa-Jalla farmata hai, Islaam ke pehla aur sabse ahem ehkamaat mein se hai: namaaz adaa karna aur zakaat dena. Aaj-kal, kuch log apni marzi ke mutabiq deen per amal karna chahte hain. Woh sochte hain, "Hum nek kaam kar rahey hain." Lekin koi bhi cheez farz ki namaaz ki jagaah nahi le sakti. Isay adaa karna laazmi hain. Chahe aap doosra kuch bhi karein, aap iss ki fazilat aur iss ke sawaab ki talaafi nahi kar sakte. Iss ke baad, agar aap ne isay adaa naa kiya, phir aap ko har namaaz ke badle aakhirat mein assi saal tak namaaz padhni padegi. Aur assi saal se murad yeh hai ke insaan ki poori zindagi takreeban assi saal hoti hai. Yeh aisa tabhi hain, jab yeh farz ho.

Kuch log kehte hain, "Mein Riyādah (parezgaari) karunga." Kya aap namaaz padhte hain? "Nahi." Toh phir aap ko Riyādah karne ka kya faida? Naa Riyādah, naa tasbihaat, naa sadaqah; koi bhi doosra amal namaaz ki jagah nahi le sakti. Islaam ka hukm, Allah 'Azza wa-Jalla ka hukm, Islaam ka usool aur bunyadi rukh namaaz hai. Jab aap namaaz nahi padhte, phir chahe aap sau saal tasbihaat padhein, sau saal roza rakhein, ya sau saal tak apne sir-ke-bal khade ho jaye, phir bhi ek bhi namaaz ki talaafi nahi ho sakti.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Aaj-kal, kuch log apni marzi se kehte hain, 'Main karunga.' Kuch log dusro ke alfaaz par amal karte hain, jo unke faide ka sabab nahi banta. Iss se unhein koi faida nahi milta; balki nuqsan hota hai. Kyun ke aap ne farz namaaz tark kar di (chhod di) aur iss ki jagah nafil (apni marzi ki) ibaadat adaa kar rahe hain. Nafil, jaise ke tasbihaat, Allāh ﷻ ke jaanib se iss ke liye dusra sawaab hai, lekin yeh namaaz ki jagah nahi le sakti. Aap par laazmi hai namaaz padhna aur phir uss ke baad tasbihaat padhni hain. Aap uss ke baad nafil padh sakte hain. Aap jo chahein kar sakte hain.

Roza rakhna bhi aise hi hai. Aap roza rakhein. Uss ke baad apni marzi ke mutabiq mazeed jitne roza rakhna chahein, rakh sakte hain. 'Nahi, mein Ramzaan ka roza nahi rakhunga. Main kisi aur waqt roza rakhunga, woh uss ki talaafi kar dega.' Nahi, yeh badal nahi ho sakta. Agar aap qaza roza rakhte hain, phir bhi qaza ka sawaab hazaar mein se ek ya lakh mein se ek nahi bhi hoga. Lekin agar aap Allah 'Azza wa-Jalla ke hukm ke mutabiq usay uss ke waqt par rakhte hain, phir uss ke baad jitna chahein mazeed roza rakh sakte hain. Nafil namaaz farz namaazo ke baad adaa hoti hai. Nafil namaaz farz namaazo ke pehle nahi hoti aur naa hi farz namaazo ki jagah le sakti hai."

Lehaaza, Allāh ﷻ ne logo ko unke apne khayalaat se nahi balki Uss ﷻ ki raza ke mutabiq hidayaat di hai. Aap yehi rehnumai ke mutabiq challenge. Uss ke baad, jitna chahein apne khayaalo par amal karein, apni marzi ke mutabiq. Saal bhar, rozana apni tasbihaat karein. Koi farq nahi padta. Agar aap Riyādah karna chahte hain tab uss ke bhi apne usool hain. Agar aap apni marzi se karein tab koi faida nahi. Aap ko seekhna hoga ke kya karna hai aur kaise karna hai. Aap ko Murshid ya Shaykh se taleem leni hogi. Ijaazat talab karni hogi. Warna, apni marzi se Riyādah karna thoda khatarnaak bhi hai. Allāh ﷻ humein apne nafs ke hawaale naa karein. Nafs insaan se bura kaam karwa sakta hai jab ke woh nek iraada rakhta hai. Allāh ﷻ humari hifazat farmayein.

Wa min Allāhi t-Tawfīq. Al-Fātiḥa.

Mawlana Sheikh Muhammad Adil ar-Rabbani
25 November 2025/ 04 Jumada al-Thani 1447
Fajr Namaaz— Akbaba Dergah, Istanbul